

Republika e Kosovës
Republika Kosova-Republic of Kosovo

Oda e infermierëve, mamive dhe profesionistëve tjerë shëndetësor të Kosovës
Komora medicinskih sestara, babica i ostalih zdravstvenih stručnjaka Kosova
The Kosovo Chamber of nurses, midwives and other health professionals

STRATEGIJA ZAGOVARANJA KOMORE MEDICINSKIH SESTARA, BABICA I DRUGIH ZDRAVSTVENIH RADNIKA

2025 – 2029

Februar 2025

Razvoj i objavljivanje ovog dokumenta podržala je Švajcarska agencija za razvoj i saradnju (SDC) kroz svoj projekat Integrirane zdravstvene usluge (IHS), zajedničku inicijativu s Ministarstvom zdravlja Republike Kosovo, koju sprovodi Švajcarski institut za tropsko i javno zdravlje (Swiss TPH). Sadržaj ovog dokumenta je isključiva odgovornost Komore medicinskih sestara, babica i drugih zdravstvenih radnika i ne predstavlja nužno stavove SDC-a." Ispod odricanja odgovornosti postaviti logotipe SDC-a i IHS-a jedan pored drugog.

**Integrated
Health
Services**

SDC project implemented by Swiss TPH

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

**Swiss Agency for Development
and Cooperation SDC**

STRATEGIJA ZAGOVARANJA

KOMORE MEDICINSKIH SESTARA, BABICA I DRUGIH ZDRAVSTVENIH RADNIKA

2025 – 2029

UVOD

Zdravstveno okruženje na Kosovu je složeno i dinamično, a uloga medicinskih sestara, babica i drugih zdravstvenih radnika postala je ključna za obezbeđivanje kvalitetne zdravstvene zaštite. Ovi stručnjaci su u prvim redovima brige o pacijentima i igraju ključnu ulogu u promociji zdravlja, sprečavanju bolesti i održavanju dobrog fizičkog i mentalnog zdravlja stanovništva.

Komora medicinskih sestara, babica i drugih zdravstvenih radnika posvećena je efikasnom zastupanju i unapređenju interesa svojih članova, te rešavanju izazova sa kojima se suočava zdravstveni sektor, istovremeno zalažući se za politike koje poboljšavaju zdravlje i dobrobit zajednice. Ova Strategija zagovaranja ima za cilj da obezbedi strukturiran pristup za efikasan uticaj na zdravstvene politike, rešavanje izazova i promociju vrednosti medicinskih sredstava i babica.

Petogodišnja Strategija zagovaranja Komore medicinskih sestara, babica i drugih zdravstvenih radnika fokusiraće se na tri glavna cilja: jačanje položaja i uloge medicinskih sestara, babica i drugih zdravstvenih radnika u pružanju kvalitetne nege, uticaj na promene politika radi poboljšanja uslova koji daju prioritet održivosti i dostojanstvu zdravstvenih radnika kako bi uspeli u svom okruženju, kao i promocija i povećanje svesti zainteresovanih strana i šire javnosti o vrednosti ovih profesija i suštinskoj ulozi zdravstvenih radnika.

Strategija je rešavanje izazova s kojima se suočavaju zdravstveni radnici. Kako potražnja za zdravstvenim uslugama nastavlja rasti, ključno je osigurati da su opremljeni potrebnim resursima, obukom i podrškom kako bi zadovoljili te zahteve. Zalažući se za politike koje daju prioritet razvoju i održivosti medicinskih sestara, babica i drugih zdravstvenih radnika, Komora ima za cilj stvoriti okruženje u kojem zdravstveni radnici mogu uspeti u svojoj misiji

Angažman s ključnim zainteresovanim stranama, uključujući donosiocce odluka i kreatore politika, partnerske institucije, zdravstvene organizacije, medije i javnost, podići će jedinstveni glas zdravstvenih radnika i istaknuti njihov bitan doprinos zdravstvenom sistemu u zemlji, kako bi se osiguralo da se njihova stručnost i uvidi integrisali u procese donošenja odluka.

Kroz ciljane inicijative, strateška partnerstva i rad sa zajednicom, Komora ima za cilj rešiti goruća pitanja kao što su ograničenja u pravnom okviru, profesionalni razvoj i integracija inovativnih praksi u negu pacijenata.

Štaviše, Komora nastoji promovisati vrednost medicinskih sestara, babica i drugih zdravstvenih radnika putem kampanja za podizanje javne svesti i inicijativa za angažman zajednice. Isticanjem ključnog doprinosa ovih stručnjaka, ova strategija će podstaknuti veće uvažavanje njihove uloge u zdravstvenom sistemu.

Strategija za zagovaranje za Komoru medicinskih sestara, babica i drugih zdravstvenih radnika na Kosovu 2025–2029

Ovaj dokument je sastavljen uz podršku Švajcarske organizacije za saradnju i razvoj i projekta IHS. Njegov sadržaj je rezultat rada radne grupe KMS-a, kao i stručnosti koju je pružio spoljni stručnjak angažovan od strane projekta, Klevis Vaqari.

Doprinosioci: Radna grupa za razvoj Strategije za Komoru medicinskih sestara, babica i drugih zdravstvenih radnika na Kosovu 2025–2029, kojom predsedava predsednica Komore medicinskih sestara, babica i drugih zdravstvenih radnika na Kosovu 2025–2029, a koju čine potpredsednici Komore, predsednik i Upravni odbor, predstavnik Ministarstva zdravlja, predstavnici organa i stručne službe Komore, kao i tim projekta IHS.

Autor: dr. Klevis Vaqari

Predgovor predsednice KMS-a

Nexhmije Gori

Predsednica Komore medicinskih sestara, babica i drugih zdravstvenih radnika (OIK)

Veoma sam srećna na datoj prilici da vam predstavim ovu važnu strategiju zagovaranja i akcioni plan, izrađen uz pomoć „Integrates Health Service Project“ (IHS), koji ostaje jedan od najcenjenih partnera Komore medicinskih sestara, babica i drugih zdravstvenih radnika (KMSK).

Ova strategija i akcioni plan imaju za cilj jačanje i angažovanje KMSK-a u zaštiti profesionalnih interesa svojih članova i u poboljšanju mogućnosti za unapređenje kvaliteta zdravstvenih usluga.

Strategija i akcioni plan će služiti kao vodič za sprovođenje aktivnosti i inicijativa usmerenih na povećanje uticaja KMSK-a u procesima donošenja odluka i promociju aktivnog učešća zdravstvenih radnika u zdravstvenim politikama.

U cilju postizanja ovih ciljeva, strategija i akcioni plan se fokusiraju na tri glavna cilja:

- 1. Izgradnja i jačanje kapaciteta unutar KMSK-a** – Ključni deo strategije je povećanje kapaciteta unutar KMSK-a, kako bi se omogućila jača organizacija za ostvarenje svoje misije. Ovo uključuje kontinuiranu obuku članova, razvoj menadžerskih veština i povećanje mogućnosti za uključivanje članova u procese donošenja odluka.
- 2. Unapređenje pravnog okvira** – Jedan od glavnih prioriteta je uticaj na unapređenje i modernizaciju pravnog okvira koji reguliše zdravstvene profesije. Ovo će omogućiti stvaranje boljih uslova za profesionalce i snažnu pravnu zaštitu njihovih prava.
- 3. Izgradnja kapaciteta u oblasti komunikacije, uključujući javno informisanje i edukaciju o ulozi KMSK-a** – Suštinski aspekt strategije je povećanje javne svesti i edukacije o značaju zdravstvenih radnika u društvu. Kroz informativne i edukativne kampanje, imamo za cilj da povećamo uvažavanje uloge medicinskih sestara, babica i drugih zdravstvenih radnika, doprinoseći tako održivijem zdravstvenom sistemu.

Strategija koju predstavljamo zajedno sa akcionim planom rezultat je tesne saradnje sa stručnjacima i organizacijama sa izuzetnim doprinosom u oblasti zdravlja i zagovaranja, koji su svojim znanjem i iskustvom doprineli izradi jasnog i održivog akcionog plana.

Ovaj plan je vođen potrebom za jačanje naših kapaciteta za zagovaranje i za pomoć u rešavanju ključnih pitanja koja utiču na zdravstvene radnike i usluge uopšte.

Verujemo da će ovaj dokument poslužiti kao izvor inspiracije i smernica svima koji su angažovani u ovoj važnoj misiji i da će doprineti jačanju uloge medicinskih sestara, babica i drugih zdravstvenih radnika.

KONTEKST

Komora medicinskih sestara, babica i drugih zdravstvenih radnika osnovana je kao nezavisna profesionalna organizacija, na osnovu Zakona br. 04/L-150 o komorama zdravstvenih radnika, usvojenog 2013. godine. Ponekad nadležnosti, kako je predviđeno članovima 9 i 10 ovog zakona, prenesene su na Komoru medicinskih sestara, babica i drugih zdravstvenih radnika 2017. godine, što je Komori omogućilo da preuzme svu odgovornost za samoorganizaciju i operativni okvir. Uprkos razvoju i jačanju mehanizama koji regulišu funkcionisanje Komore, Komora se suočava sa nekoliko izazova koji značajno utiču na njenu efikasnost i adekvatno zastupanje interesa svojih članova.

Kosovo je 2021. godine započelo proces revizije Zakona o zdravstvu. Međutim, izmena zakona još nije završena. Nacrt Zakona o zdravstvu, predstavljen u oktobru 2024. godine, ima za cilj centralizaciju trenutnih nadležnosti svih komora, što je jedna od najvećih reformi u zdravstvenom sistemu, omogućavajući samoupravljanje zdravstvenih radnika putem relevantnih komora, u skladu sa praksama zemalja Evropske unije i šire. Ovaj nacrt zakona je u suprotnosti sa evropskim standardima i kao takav se izražava samo u zemljama poput Belorusije, Mađarske, Turske i Slovačke. KMS treba blisko i intenzivno koordinisati sa drugim komorama kako bi postao ključni deo diskusije o sadržaju nacrt zakona.

Kosovo nema zaseban, specifičan zakon isključivo posvećen medicinskim sestrama. Umesto toga, praksa medicinskih sestara regulisana je širim Zakonom o zdravlju. Osnaživanje Komore da se zalaže i odgovarajuće angažuje u procesima oblikovanja politika i poboljšanja postojećeg pravnog okvira ključno je kako bi se osiguralo da su zdravstveni radnici zastupljeni i da su njihovi interesi ispunjeni. Postoji hitna potreba da Komora ojača svoju ulogu u procesima izrade zakona, posebno da se založi za početak procesa izrade Zakona o medicinskim sestrama, koji će se posebno baviti ulogama, odgovornostima i standardima za medicinske sestre, te će unaprediti profesionalni okvir za medicinske sestre na Kosovu.

Kosovo trenutno nema sveobuhvatan sistem klasifikacije poslova posebno za zdravstvene radnike, uključujući medicinske sestre i babice. Opšti postojeći okvir za kategorizaciju uloga unutar zdravstvenog sistema nije u skladu sa zakonodavstvom EU, kao što je Direktiva EU o priznavanju profesionalnih kvalifikacija. Sistem klasifikacije poslova koji jasno definiše različite uloge u zdravstvu i njihove odgovarajuće kvalifikacije, odgovornosti i karijerne puteve još nije razvijen. Za zdravstvene radnike, usklađivanje sa zakonodavstvom i direktivama EU je ključno kako bi se osigurala njihova sposobnost rada u zemljama EU, jer oni definišu standarde za priznavanje kvalifikacija i način na koji se one mogu validirati. Ovaj proces ostaje neophodan za usklađivanje lokalnih propisa sa standardima EU, olakšavanje mobilnosti i osiguravanje da zdravstveni radnici sa Kosova mogu efikasno delovati unutar Evropske unije.

Mnogi zdravstveni profili akreditovani od strane Agencije za akreditaciju Kosova ili stečeni u inostranstvu nisu priznati od strane Ministarstva zdravlja jer nisu ažurirani u Zakonu o zdravlju. Ova neusklađenost dovodi do izazova za podnosiocima zahteva, što rezultira preprekama za dobijanje relevantnih radnih licenci i obavljanje profesije. Kao posledica toga, ponekad KMS odbija zahteve za licenciranje članstva, što naglašava potrebu za hitnim uspostavljanjem koordiniranog mehanizma koji uključuje Ministarstvo obrazovanja, nauke, tehnologije i inovacija, Ministarstvo zdravlja i Agenciju za akreditaciju Kosova, kako bi se rešili ovi problemi.

Komora trenutno nema strukturirane dokaze za dokumentovanje svih ovih novonastalih problema koji utiču na njene članove, ograničenja u trenutnom pravnom okviru i potrebe zdravstvenih radnika, što ograničava njenu sposobnost da informiše inicijative za zagovaranje. Dokumentacija ograničenja u zakonodavstvu i praksama zdravstvene zaštite i njihovih posledica, zajedno s najboljim praksama koje proizlaze iz drugih zemalja i specifičnim preporukama za poboljšanja, ključna je za podsticanje inicijativa za zagovaranje. Nadalje, poboljšanje komunikacionih strategija je od vitalnog značaja kako bi se osiguralo da relevantne teme budu prioritet u javnim debatama i političkim agendama.

Iako Komora organizuje aktivnosti i komunikacije za svoje članove, trenutnom radu nedostaje dubine i angažmana. Potrebna je snažnija komunikaciona strategija kako bi se doprlo do partnera, zainteresovanih strana i šire javnosti, osiguravajući da se doprinosi zdravstvenih radnika prepoznaju. Redovne publikacije i poboljšanje prisustva na društvenim mrežama i funkcionalnosti veb stranice s multimedijalnim sadržajem i interaktivnim funkcijama pomoći će u podizanju svesti i jačanju kredibiliteta Komore kao jedinstvenog i pouzdanog glasa u zdravstvu.

Komora ima mogućnosti da proširi svoju saradnju s novim vezama, kako s nacionalnim tako i s međunarodnim organizacijama, kako bi dobila potrebnu podršku u svojim aktivnostima zagovaranja. Ova partnerstva mogu olakšati razmenu najboljih praksi, poboljšati standarde i potencijalno povećati resurse Komore.

Komora se prvenstveno oslanja na članarine i plaćanja licenci za finansijsku nezavisnost. Međutim, njene složene aktivnosti zahtevaju dodatne resurse kako bi se omogućilo održivo i dobro informisano zagovaranje. Prikupljanje sredstava može unaprediti ljudske resurse, generisati nove prihode i podržati implementaciju programa i aktivnosti usklađenih s mandatom Komore.

MISIJA KOMORE

Misija Komore medicinskih sestara, babica i drugih zdravstvenih radnika je zaštita i predstavljanje profesionalnih interesa svojih članova, osiguranje visokih standarda kodeksa etike i medicinske deontologije, promocija i zaštita aktivnosti zdravstvenih radnika u javnim i privatnim zdravstvenim ustanovama, te osiguranje kontinuiranog profesionalnog obrazovanja radi pružanja najkvalitetnijih zdravstvenih usluga i drugih usluga vezanih za zdravstvenu zaštitu u održavanju zdravlja stanovništva.

VIZIJA KOMORE

Vizija Komore medicinskih sestara, babica i drugih zdravstvenih radnika je da bude vodeća institucija koja inspiriše izvrsnost svojim članovima, osiguravajući najviše standarde nege i gradeći poverenje javnosti kroz efikasno, efektivno, transparentno i odgovorno upravljanje i pružanje profesionalnih usluga. Cilj Komore je da obezbedi profesionalni razvoj i bude pokretačka snaga u unapređenju kvaliteta zdravstvene zaštite, zalažući se za prava i odgovornosti zdravstvenih radnika i osiguravajući pružanje visokokvalitetnih zdravstvenih usluga svim građanima.

CILJ STRATEGIJA ZAGOVARANJA

Unaprediti poziciju Komore u uticaju na zakonodavne procese i podizanju javne svesti o ulozi i važnosti medicinskih sestara, babica i drugih zdravstvenih radnika, za pružanje kvalitetne zdravstvene usluge građanima.

PORUKE ZAGOVARANJA

- Ujedinjene medicinske sestre, snaga promene
- Zajedno za zdravlje, zajedno za promenu
- Heroji zdravstvene zaštite, jači zajedno
- Zajedno za kvalitetnu zdravstvenu zaštitu
- Zajedno za negu pacijenata, zajedno za zdravlje
- Ujedinjeni za negu pacijenata
- Zdravstveni radnici, brinu se o svakom pacijentu
- Briga za našu zajednicu, podrška dobrobiti
- Zagovaranje zdravlja, osnaživanje ljudi
- Zajedno za zdraviju populaciju
- Zdravstvena zaštita za sve, jer je zdravlje pravo
- Ujedinjeni zdravstveni radnici, zagovornici zdravlja
- Za zdravije zajednice, za zdraviju budućnost
- Promocija nege, jačanje života
- Radnici na prvoj liniji, posvećeni nezi

STRATEŠKI CILJEVI:

Cilj 1: Izgraditi i ojačati kapacitete i veštine Komore za efikasno zagovaranje zaštite interesa zdravstvenih radnika i unapređenje njihove uloge i položaja u zdravstvenom sektoru.

Cilj 2: Doprineti poboljšanju i unapređenju pravnog okvira koji utiče na interese zdravstvenih radnika kroz povećani uticaj u procesima donošenja odluka i oblikovanja politika.

Cilj 3: Povećati informisanost i edukaciju javnosti o ključnoj ulozi zdravstvenih radnika i njihovoj važnosti u osiguravanju zdravlja i dobrobiti svih građana.

MAPIRANJE ZAINTERESOVANIH STRANA I PLAN ANGAŽOVANJA ZAINTERESOVANIH STRANA:

U kontekstu zagovaračkih napora Komore, mapiranje zainteresovanih strana je veoma važan i strateški proces koji omogućava identifikaciju, analizu i prioritizaciju pojedinaca, grupa i tela koja su usko povezana s ciljevima strategije zagovaranja i ključni su za rešavanje tokom njene implementacije. U različitim fazama implementacije strategije, ove zainteresovane strane mogu uticati na njene aktivnosti i ciljeve ili biti pod uticajem njenih aktivnosti i ciljeva. Stoga je pažljiva kategorizacija zainteresovanih strana na osnovu njihovog uticaja i interesa u toj oblasti ključna za procenu uticaja koji mogu imati u različitim fazama implementacije zagovaračkih aktivnosti Komore i kako mogu uticati na postizanje ciljeva strategije.

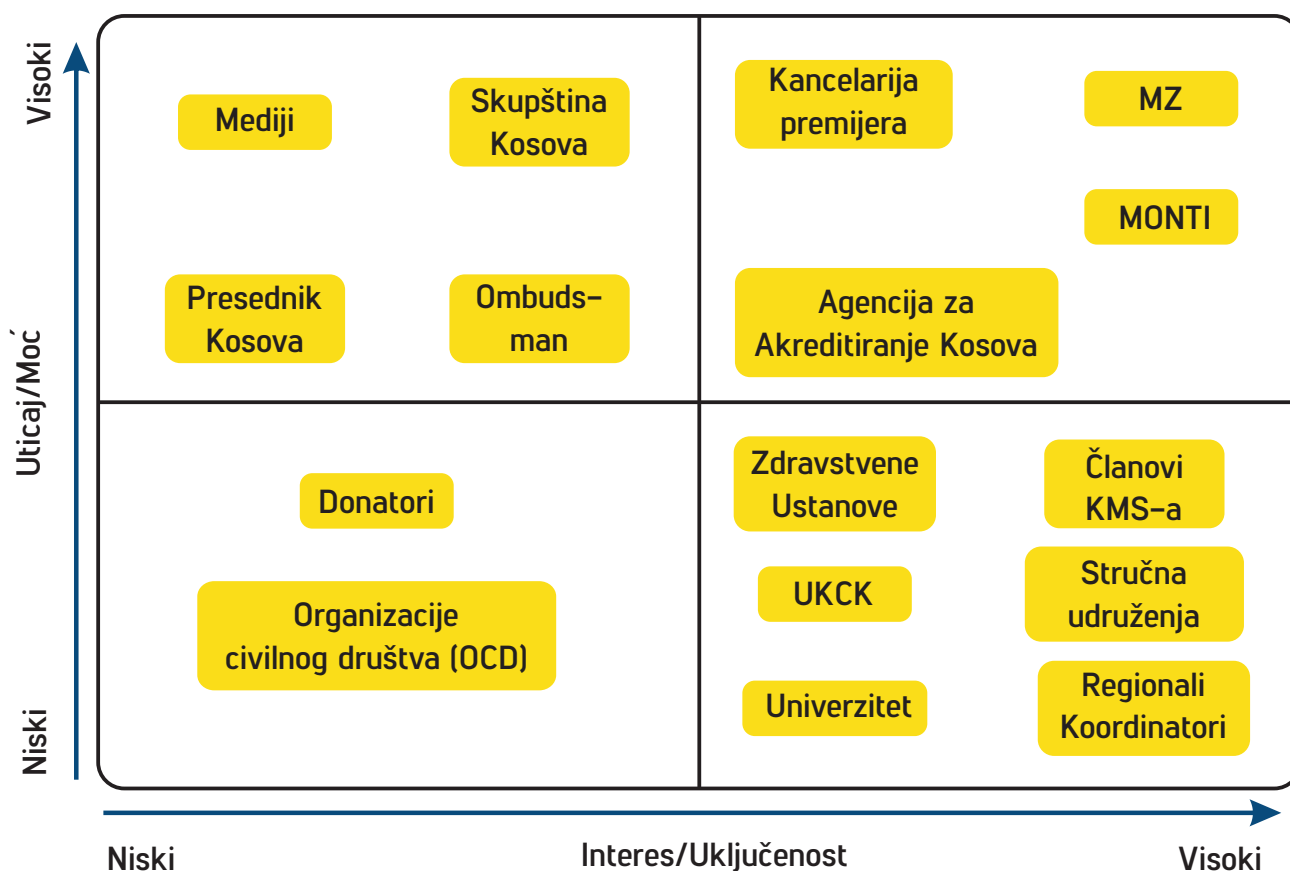
Razvoj mapiranja zainteresovanih strana pomaže u boljem razumevanju različitih grupa zainteresovanih strana i njihovog stava prema ciljevima strategije, kao što su grupe pristalica, neutralnih ili protivničkih zainteresovanih strana. Ovaj proces informiše o rizicima s kojima se implementacija strategije može susresti, različitim strategijama za prevazilaženje ovih rizika i osiguranje uspeha, kao i porukama koje se mogu razviti za rešavanje stavova svake grupe, kako bi se pravilno uticalo na očekivane ishode strategije.

Da bi se razvilo inkluzivno i korisno mapiranje zainteresovanih strana, prvi korak je navesti sve potencijalne zainteresovane strane koje su stalno ili u nekom trenutku relevantne za implementaciju strategije zagovaranja Komore. Najrelevantnije identifikovane zainteresovane strane, koje je važno analizirati kako bi se sa svakom od njih angažovalo na adekvatan način za postizanje ciljeva zagovaranja, su:

- Ministarstvo zdravlja
- Univerzitetski i klinički centar Kosova
- Ministarstvo obrazovanja, nauke, tehnologije i inovacija
- Skupština Kosova
- Članovi Komore
- Predsedništvo Kosova
- Agencija za akreditaciju Kosova
- Institucija ombudsmana na Kosovu
- Kancelarija premijera
- Organizacije civilnog društva
- Univerzitet u Prištini
- Mediji
- Donatori
- Zdravstvene obrazovne ustanove na osnovnom, srednjem i tercijarnom nivou
- Stručna udruženja
- Regionalni koordinatori

Drugi korak ovog procesa je analiza i procena moći i interesa svake zainteresovane strane putem mape zainteresovanih strana, kako bi se utvrdio njihov opšti stav o pitanjima kojima se bavi strategija zagovaranja Komore i prilagodio angažman sa svakom od njih. Mapiranje zainteresovanih strana je prikaz svake od navedenih zainteresovanih strana, na osnovu nivoa moći/uticaja koji imaju na ključna pitanja kojima se Komora bavi i nivoa interesa/uključenosti u aktivnosti i inicijative Komore. Ova analiza pomaže Komori da bolje razume ove zainteresovane strane, njihov uticaj i shodno tome razvije strategiju za upravljanje zainteresovanim stranama.

Matrica moći/interesa je strateški okvir koji se koristi za kategorizaciju zainteresovanih strana u četiri kvadranta na osnovu dva primarna faktora, njihove moći da utiču na problem i njihovog nivoa interesa za njegove ishode.

Mapiranje zainteresovanih strana detaljno objašnjeno gore pruža klasifikaciju zainteresovanih strana u četiri različita kvadranta koji takođe utiču na vrstu odnosa, komunikaciju i učestalost razmene sa svakom zainteresovanom stranom:

Visoka moć/veliki interes: Ovi akteri u ovom kvadrantu su ključni za napore zagovaranja zbog značajnog uticaja koji imaju u ključnim procesima. Njima treba blisko upravljati i redovno i aktivno angažovati putem sastanaka, redovnih brifinga i zajedničkih inicijativa, te ih treba smatrati ključnim akterima za koordinaciju i podsticanje napora zagovaranja. Kao što se može videti iz matrice, institucije poput Ministarstva zdravlja, Ministarstva obrazovanja, Kancelarije premijera ili Agencije za akreditaciju Kosova su ključni akteri zbog svoje velike moći da odrede prioritete i vode zakonodavne i političke procese koji su relevantni za rad i delovanje Komore.

Visoka moć/mali interes: Ove zainteresovane strane imaju veliku moć ili autoritet da utiču na procese, ali nisu direktno zainteresovani za ishode i ciljeve strategije. Treba ih informisati putem periodičnih ažuriranja i izveštaja kako bi se osiguralo da su svesni i informisani o relevantnim pitanjima, ali ne kroz intenzivan angažman. U ovom kvadrantu nalaze se institucije visokog nivoa kao što su Kancelarija predsednika Kosova, Ombudsman, Skupština ili mediji, jer imaju dovoljno moći da utiču na procese i da ih guraju, ali moraju skrenuti pažnju na aktivnosti zagovaranja Komore i pridružiti se inicijativama.

Niska moć/visok interes: Ovi akteri nemaju direktnu moć donošenja odluka i uticaj, ali pokazuju veliku podršku i interes za cilj Komore. Njihova podrška je vredna za jačanje napora zagovaranja i treba ih angažovati putem ažuriranja, biltena i zajedničkih kampanja kako bi ostali uključeni i motivisani. Entiteti i tela koja dele isti interes kao i Komora, ali nemaju moć donošenja odluka, kao što su UKCK, zdravstvene ustanove, članovi Komore, univerziteta ili profesionalna udruženja, deo su ovog kvadranta.

Niska moć/nizak interes: Ove zainteresovane strane imaju ograničen uticaj i interes za pitanja koja pokreće strategija zagovaranja Komore. Međutim, treba ih redovno pratiti i, i dalje je važno da budu informisane i povezane, jer mogu biti deo buduće saradnje i uticati na buduće inicijative zagovaranja. Malo je eksternih subjekata, poput različitih donatora ili različitih nevladinih organizacija, koji ne mogu uticati na željenom nivou, a istovremeno nisu direktno i blisko zainteresovani za teme zagovaranja Komore.

Mapiranje zainteresovanih strana pruža jasan i vizuelan prikaz različitih zainteresovanih strana i njihovih pozicija, što pomaže u definisanju i dizajniranju strategije angažmana za komunikaciju i saradnju sa svakim od njih.

Poslednji korak ovog procesa je plan angažmana zainteresovanih strana, koji definiše nivo angažmana koji će svaka zainteresovana strana imati tokom implementacije strategije, kao i kako će Komora komunicirati sa svakom grupom kako bi efikasno implementirala strategiju i poboljšala donošenje odluka.

PLAN ANGAŽOVANJA ZAINTERESOVANIH STRANA

Zainteresovana strana	Ključna uloga i interesi	Ciljevi angažovanja	Strategije angažovanja	Učestalost	Odgovornost
Ministarstvo zdravlja	Razvoj politike vezane za zdravlje i standarde zdravstvene zaštite	Osigurati posvećenost i angažman Ministarstva zdravlja u naporima zagovaranja Komore	Organizovati redovne sastanke, dostavljati sažetke politike i dokumente o stavu, izveštaje, održavati zajedničke radionice	Mesečno	Odeljenje za zagovaranje
Univerzitetski klinički centar Kosova	Vodeći pružalac zdravstvenih usluga s glavnim fokusom na zdravstvene radnike	Uskladiti ciljeve zagovaranja Komore s ciljevima UKCK-a	Planirati i organizovati zajedničke inicijative, razmenjivati i ažurirati informacije o uticaju zagovaranja	Svake dve nedelje	Odeljenje za zagovaranje
Ministarstvo obrazovanja, nauke, tehnologije i inovacija	Razvoj politika i standarda vezanih za obrazovanje	Uspostaviti i razviti angažman MONTI-ja za adekvatan proces akreditacije i priznavanje zdravstvenih profila	Organizovati zajedničke radionice, predstavljati sažetke politika i izjave, izveštaje, održavati sastanke sa MONTI-jem i relevantnim zainteresovanim stranama (KAA, MZ)	Kvartalno (svaka 3 meseca)	Odeljenje za zagovaranje

Kosovska agencija za akreditaciju	Osiguranje kvaliteta u visokoškolskim ustanovama i njihovim studijskim programima, uključujući akreditaciju i reakreditaciju	Podsticati KAA na bližu koordinaciju s Ministarstvom zdravlja i MONTI-jem za odgovarajući proces akreditacije zdravstvenih profila	Organizovati zajedničke radionice, deliti sažetke politika i izjave, izveštaje, održavati sastanke sa MONTI-jem i relevantnim zainteresovanim stranama (KAA, MZ)	Kvartalno (svaka 3 meseca)	Odeljenje za zagovaranje
Kancelarija premijera	Izvršno i rukovodeće telo u određivanju prioriteta politika u zemlji	Povećati svest i informisati o situaciji, potrebama i brigama zdravstvenih radnika	Deliti brifinge, ažuriranja politika, učestvovati na sastancima na visokom nivou i organizovati konferencije na nacionalnom nivou	Po potrebi	Odeljenje za zagovaranje
Skupština Kosova	Voditi zakonodavne procese	Angažovati Skupštinu da se obaveže na prioritizaciju i uticaj na zakonodavstvo vezano za zdravstvo	Deliti brifinge i novosti, organizovati sastanke sa skupštinskim odborima za specifična pitanja, održavati zajedničke konferencije i okrugle stolove	Po potrebi	Odeljenje za zagovaranje

Predsedništvo Kosova	Nacionalna leaderska institucija s uticajem u društvu i telima koja donose odluke	Osigurati podršku predsednika da se založi za i promoviše inicijative u zdravstvu koje usmerava i podržava Komora	Deliti brifinge i novosti, organizovati sastanke s predsednikom, pozivati na panele, koordinisati inicijative za podizanje svesti	Po potrebi	Odeljenje za zagovaranje
Institucija ombudsmana	Nacionalno telo za sveukupno zagovaranje ljudskih i javnih prava i odgovornosti	Angažovati Ombudsmana za promovisanje i unapređenje transparentnosti i odgovornosti u zdravstvenom sektoru	Deliti izveštaje o različitim pitanjima, organizovati zajedničke sastanke, konferencije i učestvovati u zajedničkim aktivnostima i kampanjama za podizanje svesti	Po potrebi	Odeljenje za zagovaranje
Članovi Komore	Zastupljenost medicinskih sestara, babica i drugih zdravstvenih radnika na nacionalnom nivou	Aktivno informisati, edukovati i aktivno se uključiti u diskusiju, aktivno učestvovati i blisko sarađivati kako bi se podstakle inicijative zagovaranja	Redovno razmenjivati i deliti informacije o najnovijim dešavanjima, redovno deliti biltene, organizovati redovne sastanke	Nedeljno	Odeljenje za zagovaranje

Mediji	Povećati javnu svest i širiti informacije	Partnerstvo i uključivanje medija u veću pažnju posvećenu pitanjima zdravstvene zaštite i podizanje javne svesti o ciljevima zagovaranja Komore	Redovno deliti saopštenja za javnost, organizovati konferencije za medije i medijske događaje, redovno deliti kampanje na veb stranici i društvenim mrežama, koordinirati s novinarima prisustvo na TV programu i radiju	Mesečno	Odeljenje za komunikacije /odnose s javnošću
Univerziteti	Obrazovanje generacija i obuka budućih zdravstvenih radnika	Povećati saradnju i angažman u cilju profesionalnog razvoja, profilisanja zdravstvenih profesija, razvoja nastavnog plana i programa za zdravstvene radnike	Organizovati zajedničke radionice, sprovoditi zajedničke inicijative zagovaranja i sastanci sa zainteresovanim stranama	Kvartalno	Odeljenje za zagovaranje
Stručna udruženja	Zagovarati stručnjake u oblasti zdravstvene zaštite	Uskladiti stavove i napore za međusobnu podršku i zagovaranje	Organizovati zajedničke kampanje za podizanje svesti, redovno se sastajati i razmenjivati informacije o novostima radi međusobnog obaveštavanja, organizovanja zajedničkih inicijativa zagovaranja	Mesečno	Odeljenje za zagovaranje

Donatori	Pružiti finansijsku podršku različitim organizacijama, institucijama i inicijativama	Angažovati se kako bi se obezbedilo finansiranje i podrška za programe zagovaranja Komore	Pisati predloge za grantove, deliti izveštaje i stavove, tražiti sastanke s donatorima kako bi se dobila bolja finansijska podrška	Po potrebi	Odeljenje za zagovaranje/ prikupljanje sredstava
Organizacije civilnog društva	Povećati svest zajednice, angažman i podršku inicijativama u zdravstvu	Uspostaviti saradnju, izgraditi koalicije i jaka partnerstva za uticajne inicijative zagovaranja	Organizovati zajedničke kampanje podizanja svesti, zajedničke izjave, učestvovati u zajedničkim inicijativama zagovaranja i sastancima sa	Mesečno	Odeljenje za zagovaranje
Regionalni koordinatori za profesionalni razvoj	Ponuditi podršku za profesionalno osposobljavanje i razvoj zdravstvenih radnika	Zalagati se za angažman u jačanju napora među članovima Komore kako bi se poduprle akcije zagovaranja	Redovno razmenjivati i deliti novosti, organizovati sastanke kako bi se generisali probleme s terena i prikupili podaci za zagovaranje	Mesečno	Odeljenje za zagovaranje

Zdravstvene obrazovne ustanove na osnovnom, srednjoškolskom i tercijarnom nivou	Osigurati profesionalni razvoj i obuku budućih zdravstvenih radnika	Uključiti se i angažovati u inicijativama zagovaranja vezanim za nastavni plan i program i profesionalni razvoj zdravstvenih radnika	Deliti i razmenjivati informacije o srodnim pitanjima od zajedničkog interesa, organizovati radionice s drugim partnerima, uključiti se u zajedničke akcije zagovaranja	Mesečno	Odeljenje za zagovaranje/ Prikupljanje sredstava
---	---	--	---	---------	---

AUDITORIJUM

Primarno i sekundarni auditorijum su ključni za uticaj strategije zagovaranja i postizanje njenih ciljeva. Tokom implementacije strategije, komunikacija i poruke trebaju biti prilagođene specifičnoj meti, kako bi bile efikasnije i privukle pažnju. Kada su poruke usklađene sa onim što zanima određeni auditorijum, nivo angažmana značajno raste. Stoga je bitno identifikovati primarni i sekundarni auditorijum, kao i osmisлити specifičan komunikacioni plan koji je usmeren na specifične segmente auditorijuma i izrađen je u skladu sa njihovim potrebama. Primarni i sekundarni auditorijum su podjednako važni.

Primarni auditorijum uključuje donosiocje odluka koji imaju ovlašćenje i moć da donesu promene politika ili osiguraju njihovu implementaciju, dok **sekundarni auditorijum** čine ljudi, institucije ili organizacije koje mogu uticati na primarni auditorijum.

Primary audience

- Ministarstvo zdravlja, koje je direktno odgovorno za politike i usluge javnog zdravstva.
- Univerzitetski i klinički centar Kosova, kao glavna medicinska ustanova u zemlji.
- Kancelarija premijera, koja je centralni organ za kreiranje nacionalnih politika.
- Ministarstvo obrazovanja, nauke, tehnologije i inovacija, koje nadgleda obrazovne politike koje utiču na zdravstveno obrazovanje.
- Skupština Kosova, koja je zakonodavno telo odgovorno za usvajanje zakona.
- Agencija za akreditaciju Kosova koja osigurava kvalitet u obrazovnom i zdravstvenom sektoru, u skladu sa standardima.

Sekundarni auditorijum

- Institucija ombudsmana na Kosovu, kao telo koje se fokusira na ljudska prava i odgovornost.
- Predsedništvo Kosova, kao izvršno rukovodeće telo koje utiče na politike.
- Mediji, kao nezamenjivo telo za povećanje uticaja, pojačavanje poruka zagovaranja i podizanje javne svesti.
- Univerzitet u Prištini kao primarna obrazovna institucija, koja može delovati kao važna podrška u zagovaranju.
- Profesionalna udruženja koja predstavljaju različite profesije, kao ključni partneri za uspostavljanje partnerstava i koalicija.
- Organizacije koje dele istu misiju koje mogu pružiti podršku različitim inicijativama zagovaranja kako bi se podstakli procesi donošenja odluka.
- Donatori kao glavna meta za osiguranje finansijske podrške inicijativama zagovaranja, čime se osigurava održivost i doslednost aktivnosti zagovaranja.
- Članovi Komore, koji su zdravstveni radnici uključeni u negu pacijenata i mogu delovati od ključne važnosti za osnaživanje aktivnosti zagovaranja Komore.
- Regionalni koordinatori za profesionalni razvoj koji olakšavaju obuku i razvoj, koji mogu osigurati neposredan protok informacija između stručnjaka iz te oblasti i tela Komore.
- Zdravstvene obrazovne ustanove (osnovne, srednje, tercijarne), kao ključna tela za razvoj stručnjaka, prvenstveno uključenih u implementaciju.

Komunikacioni plan

Komunikacija prema specifičnom auditorijumu, kako je gore definisano, ključna je kako bi se osiguralo da je poruka doseguta i da je specifičan auditorijum ispravno percipira. Sadržaj poruke je vrlo važan, ali i drugi neverbalni faktori su od iste važnosti: ideja koju poruka prenosi, način na koji se prenosi, njen kredibilitet i vreme kada se deli.

Odabir najprikladnijih metoda i tehnika za komunikaciju sa specifičnim auditorijumom/zainteresovanim stranama omogućava njihovo ispravno razumevanje problema zagovaranja, povećava njihov nivo informisanosti o dotičnom problemu i povećava šanse za njihov angažman i podršku problemu od interesa. Da bi se pravilno komuniciralo i stekao angažman i podrška publike, važno je imati na umu sledeće korake kako bi se privukla njihova pažnja na određenu temu:

	Informisati	Konsultovati	Uključiti	Sarađivati	Osnažiti
Komunikacioni metod	Informisati/obrazovati publiku u jednosmernoj komunikaciji, bez poziva na odgovor.	Prikupiti više informacija i povratnih informacija od auditorijuma kako bi se donosile informisane odluke. Ograničena dvosmerna komunikacija, postavljanje pitanja, auditorijum, davanje odgovora.	Direktan rad sa auditorijumom tokom celog procesa kako bi se osiguralo da se problemi i zabrinutost razumeju i uzmu u obzir; Dvosmerna ili višesmerna komunikacija.	Udružiti se sa auditorijumom u razvoju zajedničkih odluka dogovorenih uz obostrano dogovorene dogovore. Dvosmerna ili višesmerna komunikacija s pregovorima i donošenjem odluka s obe strane; Auditorijum sarađuje kako bi delovao.	Ojačati auditorijum o određenim pitanjima u svrhu donošenja odluka. Oni su opremljeni da doprinesu postizanju ishoda.
	Informativni listovi, veb stranica, bilteni, direktna pisma, izveštaji, praćenje, govori, konferencije, javne prezentacije, saopštenja za javnost.	Ankete, fokus grupe, okrugli stolovi, sastanci, radionice, diskusije.	Forumi, paneli za diskusije, konsultativni odbori, radionice, participativni procesi donošenja odluka.	Tematske grupe, zajednički projekti, inicijative ili kampanje, uspostavljanje partnerstava.	Integracija zainteresovanih strana u različita tela Komore s ciljem povećanja uticaja zagovaranja i osiguranja njihove predanosti delovanju.

GLAVNI RIZICI VEZANI ZA IMPLEMENTACIJU STRATEGIJE I PLAN UBLAŽAVANJA:

Implementacija ove strategije zagovaranja može se suočiti s potencijalnim rizicima koji mogu ometati ili odgoditi aktivnosti i postizanje predviđenih ciljeva. Stoga je potrebno predvideti potencijalne izazove koji se mogu pojaviti i osmisliti plan ublažavanja kako bi se izbegle i prevladale ove prepreke.

1. Nedostatak ili niska angažovanost zainteresovanih strana

Rizik: Nedovoljna saradnja s ključnim zainteresovanim stranama što može dovesti do neefikasnih napora zagovaranja.

Plan ublažavanja: Razvoj plana angažmana zainteresovanih strana koji uključuje redovne konsultacije, mehanizme povratnih informacija i aktivnosti izgradnje partnerstva s relevantnim organizacijama i kreatorima politika.

2. Otpor zainteresovanih strana

Rizik: Zainteresovane strane, uključujući vladine službenike, mogu se odupreti predloženim promenama u zakonodavstvu ili politikama.

Plan ublažavanja: Priprema argumenata i stavova zasnovanih na dokazima koji pokazuju koristi od predloženih promena. Uključivanje u kontinuirani dijalog i pregovore radi rešavanja zabrinutosti i postizanja sporazuma.

3. Nerazumevanje ciljeva zagovaranja

Rizik: Pogrešna komunikacija koja može uzrokovati nedostatak pravilnog razumevanja ciljeva zagovaranja i nedostatak podrške inicijativama zagovaranja.

Plan ublažavanja: Implementirati snažnu komunikacionu strategiju koja jasno artikuliše misiju, ciljeve i koristi od napora zagovaranja. Koristiti različite platforme, uključujući društvene medije, biltene i događaje u zajednici, za efikasno širenje informacija.

4. Nedovoljno finansiranja i resursa

Rizik: Ograničena finansijska sredstva mogla bi ometati sprovođenje aktivnosti zagovaranja.

Plan ublažavanja: Kreirati diverzifikovanu strategiju finansiranja koja uključuje članarine, grantove i partnerstva s nevladinim organizacijama i privatnim sektorom. Sprovoditi redovne kampanje prikupljanja sredstava i istražiti alternativne izvore finansiranja.

5. Nedovoljan interni kapacitet

Rizik: Komora možda nema potrebne veštine ili stručnost za efikasno sprovođenje svoje strategije zagovaranja.

Plan ublažavanja: Uključiti se u aktivnosti izgradnje kapaciteta za osoblje i članove. Obezbediti obuku o tehnikama zagovaranja, komunikacionim veštinama i analizi politika kako bi se povećala efikasnost.

6. Changes in the healthcare environment

Rizik: Brze promene u zdravstvenom okruženju mogu uticati na zastarevanje ciljeva ili aktivnosti zagovaranja.

Plan ublažavanja: Kontinuirano pratiti zdravstveno okruženje, pratiti najnovija dešavanja i shodno tome prilagođavati strategiju zagovaranja.

CILJEVI, OČEKIVANI REZULTATI I AKTIVNOSTI STRATEGIJE ZAGOVARANJA KOMORE:

CILJ 1: Izgraditi i ojačati kapacitete i veštine Komore za efikasno zagovaranje zaštite interesa zdravstvenih radnika i unapređenje njihove uloge i položaja u zdravstvenom sektoru.

Očekivani rezultati:

Očekivani rezultat 1: Povećane su kompetencije i samopouzdanje Komore u aktivnostima zagovaranja, kako bi se uticalo na politike korisne za zdravstvene radnike.

Očekivani rezultat 2: Poboljšan je angažman Komore i njenih članova u naporima zagovaranja, kako bi se povećao nivo učešća u procesima kreiranja politika.

Aktivnosti:

Aktivnost 1: Razviti i distribuirati svim članovima jedan sveobuhvatni priručnik za izgradnju kapaciteta o zagovaranju i komunikaciji.

Aktivnost 2: Organizovati četiri informativna vebinara o priručniku za izgradnju kapaciteta za veštine zagovaranja i komunikacije, prilagođena potrebama profila zastupljenih u Komore.

Aktivnost 3: Razviti jednu Komunikacionu strategiju za poboljšanje efikasne komunikacije poruka zagovaranja prema zainteresovanim stranama i široj publici.

Aktivnost 4: Organizovati 3 specijalizovane dvodnevne radionice za koordinate svakog profila kako bi se ojačale njihove liderske i zagovaračke sposobnosti.

Aktivnost 5: Razviti sveobuhvatnu strategiju prikupljanja sredstava kako bi se diverzifikovali finansijski resursi i poboljšala održivost ka efikasnom zagovaranju.

Aktivnost 6: Sprovesti jednu dvodnevnu obuku za Komoru kako bi se unapredili kapaciteti i veštine prikupljanja sredstava.

Aktivnost 7: Razviti i implementirati priručnik za mentorstvo koji spaja iskusne zagovornike sa manje iskusnim članovima, fokusirajući se na izgradnju samopouzdanja i deljenje najboljih praksi.

Aktivnost 8: Organizovati dve studijske posete svake godine organizacijama, mrežama ili regijama sa uspešnim modelima zagovaranja, kako bi se dobile najbolje prakse o efikasnim strategijama i pristupima.

Aktivnost 9: Organizovati dva foruma ili okrugla stola svake godine, gde članovi mogu dati doprinos o pitanjima politike, podeliti svoja zapažanja i sarađivati na akcijama zagovaranja.

Aktivnost 10: Razviti i implementirati strukturirani mehanizam povratnih informacija (godišnja anketa) kako bi se prikupili doprinosi članova o inicijativama zagovaranja i identifikovale dalje potrebe ili problemi za koje se treba zalagati.

CILJ 2: Doprineti poboljšanju i unapređenju pravnog okvira koji utiče na interese zdravstvenih radnika kroz povećani uticaj u procesima donošenja odluka i oblikovanja politika.

Očekivani rezultati:

Očekivani rezultat1: Uloga Komore u procesima donošenja odluka je ojačana, kako bi se unapredio i poboljšao pravni okvir koji pozitivno utiče na zdravstvene radnike.

Očekivani rezultat2: Odnosi s ključnim zainteresovanim stranama su poboljšani kako bi se olakšao kontinuirani dijalog i uticaj na politiku zdravstvene zaštite.

Aktivnosti:

Aktivnost 1: Izrada sažetaka politika i dokumenata o stavu kako bi se predstavio i podelio stav Komore u vezi sa Zakonom o zdravstvu i novim Zakonom o medicinskim sestrama i drugim pitanjima.

Aktivnost 2: Razvoj i objavljivanje godišnjih izveštaja o praćenju koji analiziraju pravni pejzaž koji utiče na zdravstvene radnike, ističući oblasti za poboljšanje i preporuke za promene politika.

Aktivnost 3: Organizovanje sastanaka i okruglih stolova za diskusiju sa MZ i MONTI kako bi se rešila neslaganja u akreditaciji novih profila zdravstvenih radnika i osiguralo da su oni priznati u pravnom okviru.

Aktivnost 4: Razvoj i pokretanje kampanje podizanja svesti koja se zalaže za uspostavljanje novog specifičnog zakona o medicinskim sestrama, uključujući prikupljanje podrške od članova i zainteresovanih strana za izgradnju mreže za ovu inicijativu.

Aktivnost 5: Organizovanje dva okrugla stola svake godine sa kreatorima politika na centralnom i lokalnom nivou, kako bi se razgovaralo o relevantnim pitanjima zdravstvene zaštite, uključujući Zakon o zdravstvu, novi Zakon o medicinskim sestrama i usklađivanje klasifikacija radnih mesta sa direktivama EU.

Aktivnost 6: Uspostavljanje redovnih komunikacionih kanala (bilteni, ažuriranja) kako bi se zainteresovane strane obaveštavale o aktivnostima Komore, napretku u naporima zagovaranja i novim pravnim pitanjima koja utiču na zdravstvene radnike.

CILJ 3: Povećati informisanost i edukaciju javnosti o ključnoj ulozi zdravstvenih radnika i njihovoj važnosti u osiguravanju zdravlja i dobrobiti svih građana.

Očekivani rezultati:

Očekivani rezultat 1: Javna svest i razumevanje uloge zdravstvenih radnika su poboljšani, kako bi se promovisao njihov doprinos zdravlju i dobrobiti građana.

Očekivani rezultat 2: Povećana je medijska aktivnost i promocija važnosti zdravstvenih radnika, kako bi se poboljšala percepcija i stav javnosti prema zdravstvenim radnicima.

Aktivnosti:

Aktivnost 1: Organizovati i sprovesti godišnju kampanju podizanja svesti i informisanja o doprinosu zdravstvenih radnika, uključujući infografike, videozapise i svedočanstva koja prikazuju ulogu zdravstvenih radnika.

Aktivnost 2: Organizovati kampanje na društvenim mrežama povodom međunarodnih dana obeležavanja zdravstvenih radnika, kako bi se informisala i edukovala šira javnost o njihovom značaju, uključujući izradu i distribuciju brošura i letaka koji objašnjavaju uloge zdravstvenih radnika i deljenje online postera s poznatim ličnostima koje se pridružuju kampanjama na društvenim mrežama.

Aktivnost 3: Proširiti nacionalnu i međunarodnu saradnju Komore s relevantnim telima na nacionalnom i međunarodnom nivou, putem memoranduma o razumevanju ili sporazuma, kako bi se iskoristio uticaj zajedničkih akcija i inicijativa.

Aktivnost 4: Obogatiti i unaprediti veb stranicu Komore novim komponentama i materijalima, olakšati efektivniju i efikasniju komunikaciju s članovima, zainteresovanim stranama i širom publikom.

Aktivnost 5: Uspostaviti i razviti namenski podcast unutar Komore koji okuplja donosiocce odluka, stručnjake, ključne zainteresovane strane, pacijente itd., kako bi se podelile vesti, priče o uspehu i inicijative koje je preduzela Komora.

Aktivnost 6: Izraditi i distribuirati najmanje tri saopštenja za javnost godišnje za medijsku pokrivenost, ističući važnost zdravstvenih radnika i druga relevantna pitanja za Komoru.

Aktivnost 7: Organizovati najmanje tri konferencije za novinare godišnje kako bi se najavile i podelile inicijative ili stavovi Komore o specifičnim pitanjima koja utiču na članove.

Aktivnost 8: Povećati doseg javnosti i medijsko spominjanje aktivnosti Komore, sa 500 hiljada online dosega i najmanje 100 medijskih spominjanja godišnje, o aktivnostima i kampanjama Komore.

PLAN SPROVOĐENJA STRATEGIJE

Cilj 1: Izgradnja i razvoj kapaciteta i sposobnosti KMSK-a za efikasno zalaganje zaštite interesa zdravstvenih radnika i unapređenje njihove uloge u sektoru zdravstvene nege.

Očekivani rezultati	Aktivnosti	Pokazatelji	Trenutno stanje (januar 2025)	Cilj (decembar 2029)	Alati za verifikaciju	2025	2026	2027	2028	2029	Odgovoran	Budžet
OR 1: Zagovaračke aktivnosti KMSK-a su se povećale, kako bi se uticalo na politike važne za zdravstvene radnike	Aktivnost 1: Izrada i distribucija svim članovima sveobuhvatnog priručnika o zakonodavstvu, normativnim aktima i Kodeksu etike KMSK-a.	Broj izrađenih priručnika	0 priručnika	1 priručnik	Dokument priručnika	X						
	Aktivnost 2: Organizovanje najmanje tri specifične dvodnevne radionice za koordinate svakog profila, kako bi se ojačale njihove veštine rukovođenja i zagovaranja.	Broj održanih radionica	0 održanih radionica	Najmanje 3 dvodnevne radionice	Poziv, dnevni red, spisak učesnika, fotografije,	X	X					
		Broj učesnika	0 učesnika	Najmanje 90 učesnika								
	Aktivnost 3: Izrada sveobuhvatnog plana za identifikaciju partnera za saradnju radi daljeg razvoja i unapređenja kapaciteta KMSK-a.	Broj izrađenih planova	0 planova	1 sveobuhvatni plan	Dokumenat sa sveobuhvatnim planom		X					

OR 2: Angažovanje KMSK-a i njenih članova u naporima za zagovaranje je povećano, radi povećanja nivoa učešća i uticaja u procesima kreiranja politika.	Aktivnost 4: Organizovanje najmanje jedne studijske posete svake godine, organizacijama, mrežama ili regionima sa uspešnim modelima zagovaranja, kako bi se upoznale sa najboljim praksama u vezi sa efikasnim strategijama i pristupima.	Broj studijskih poseta	0 studijskih poseta	Najmanje 5 studijskih poseta	Poziv, dnevni red, fotografije, spisak učesnika, putne isprave, izveštaji o	X	X	X	X	X		
		Broj učesnika	0 učesnika u studijskim posetama	Najmanje 30 učesnika u studijskim posetama								
		Broj zajedničkih/stečenih praksi	0 stečenih praksi	Najmanje 20 stečenih praksi								
	Aktivnost 5: Organizovanje okruglih stolova svake godine, gde članovi mogu ponuditi podatke radi vođenja napred političkih pitanja, podeliti svoje znanje i sarađivati na zagovaračkim radnjama.	Broj okruglih stolova	0 okruglih stolova	Najmanje 10 okruglih stolova	Poziv, dnevni red, fotografije, spisak učesnika, izrađeni dokumenti	X	X	X	X	X		
		Broj sastavljenih izveštaja/izjava	0 proizvoda	Najmanje 10 proizvoda								

Cilj 2: Davanje doprinosa poboljšanju i unapređenju pravnog okvira koji utiče na interese zdravstvenih radnika, kroz povećanje uticaja u procesima donošenja odluka i kreiranja politika.

Očekivani rezultati	Aktivnosti	Pokazatelji	Trenutno stanje (januar 2025)	Cilj (decembar 2029)	Alati za verifikaciju	2025	2026	2027	2028	2029	Odgovoran	Budžet
OR 1: Uloga KMSK-a u procesima donošenja odluka je povećana, radi unapređenja i poboljšanja pravnog okvira koji utiče na zdravstvene radnike.	Aktivnost 1: Priprema političkih sažetaka i dokumenta o stavovima radi iznošenja stava KMSK-a o Zakonu o zdravstvu, Zakonu o medicinskim sestrama i drugim zakonodavnim procesima koji mogu biti pokrenuti.	Broj sažetaka politika i dokumenata o stavovima	0 sažetaka politika	Najmanje 10 sažetaka politika	Dokumenti sažecima politika	X	X	X	X	X		
			0 pisma o stavovima	Najmanje 10 pisama o stavovima	Dokumenti o pismima o stavovima							
	Aktivnost 2: Izrada i objavljivanje godišnjih izveštaja o praćenju koji analiziraju pravni pejzaž koji utiče na zdravstvene radnike, ističući oblasti za poboljšanje i preporuke za promene politika.	Broj godišnjih izveštaja o praćenju	0 monitoring reports	Najmanje 4 izveštaja o praćenju	Dokumenti o izveštajima praćenja	X	X	X	X	X		

	Aktivnost 3: Organizovanje sastanaka/okruglih stolova za diskusiju sa MZ, MONTI, i Kosovskom agencijom za akreditaciju radi rešavanja neslaganja u akreditaciji novih profila zdravstvenih radnika i osiguravanja da su oni priznati u pravnom okviru.	Broj okruglih stolova/sastanaka	0 sastanaka/okruglih stolova	6 sastanaka/okruglih stolova	Poziv, dnevni red, fotografije, spisak učesnika, izrađeni dokumenti i izveštaji	X	X	X				
		Broj angažovanih zainteresovanih strana	0 angažovanih zainteresovanih strana	30 angažovanih zainteresovanih strana								
	Aktivnost 4: Razvijanje i pokretanje kampanje za podizanje svesti o donošenju Zakona o medicinskim sestrama, kako bi se prikupila podrška članova i zainteresovanih strana za ovu inicijativu.	Broj kampanja za podizanje svesti o Zakonu o medicinskim sestrama	0 kampanja za podizanje svesti o Zakonu o medicinskim sestrama	1 kampanja za podizanje svesti o Zakonu o medicinskim sestrama	Fotografije, poster, saopštenja za medije		X	X				
OR 2: Odnosi sa ključnim zainteresovanim stranama su se poboljšali, kako bi se olakšao kontinuirani dijalog i uticaj na politike vezane za zdravstvenu zaštitu.	Aktivnost 5: Organizovanje najmanje jednog okruglog stola svake godine sa kreatorima politike na centralnom i lokalnom nivou radi diskusije o pitanjima zdravstvene zaštite, uključujući Zakon o zdravstvu, Zakon o medicinskim sestrama, usklađivanje klasifikacija radnih mesta sa direktivama EU i druga.	Broj okruglih stolova	0 okruglih stolova	Najmanje 5 okruglih stolova	Poziv, dnevni red, fotografije, spisak učesnika, izveštaji, izjave sa preporukama	X	X	X	X	X		
		Broj kreatora politika	0 kreatora politika	Najmanje 50 kreatora politika								
		Broj zagovaranih preporuka	0 zagovaranih preporuka	Najmanje 20 zagovaranih preporuka								

Cilj 3: Povećanje svesti šire javnosti o ključnoj ulozi zdravstvenih radnika i njihovom značaju u obezbeđivanju zdravlja i blagostanja svih građana.

Očekivani rezultati	Aktivnosti	Pokazatelji	Trenutno stanje (januar 2025)	Cilj (decembar 2029)	Alati za verifikaciju	2025	2026	2027	2028	2029	Odgovoran	Budžet
OR 1: Podizanje javne svesti i razumevanje uloge zdravstvenih radnika su se povećali, kako bi se promovisao njihov doprinos zdravlju i blagostanju građana.	Aktivnost 1: Organizovanje kampanja za podizanje svesti i informisanje o ulozi KMSK-a u poboljšanju kvaliteta zdravstvenih usluga, poštovanju Etičkog kodeksa, poštovanju osnovnih ljudskih prava i prava i odgovornosti građana u zdravstvenom sistemu.	Broj kampanja za podizanje svesti/informisanje	0 kampanja za podizanje svesti/informisanje	Najmanje 5 kampanja za podizanje svesti/informisanje	Spisak učesnika, fotografije, poster, obaveštenja/saopštenja za štampu	X	X	X	X	X		
	Aktivnost 2: Organizovanje kampanja na društvenim mrežama, međunarodnim danima obeleženih za zdravstvene radnike kako bi se šira javnost informisala i edukovala o njihovom značaju, uključujući distribuciju brošura, letaka i distribuciju onlajn postera na društvenim mrežama.	Broj kampanja na društvenim mrežama	0 kampanja na društvenim mrežama	Najmanje 100 kampanja na društvenim mrežama	Fotografije, poster, brošure, leci, saopštenja za štampu, spisak međunarodnih dana koje treba obeležiti	X	X	X	X	X		

	Aktivnost 3: Proširivanje saradnje KMSK-a sa relevantnim telima na nacionalnom i međunarodnom nivou, putem memoranduma o razumevanju ili sporazuma, kako bi se povećao uticaj zajedničkih radnji i inicijativa ¹ .	Broj potpisanih MoR-ova	0 potpisanih MoR-ova	Najmanje 8 potpisanih MoR-ova	Dokumenti o MoR-ovima, spisak novih partnera	X	X	X	X	X		
		Broj zajedničkih inicijativa za zagovaranje	0 zajedničkih inicijativa	Najmanje 15 zajedničkih inicijativa	Izveštaji, dokumenti o zajedničkim inicijativama							
	Aktivnost 4: Obogaćivanje i unapređenje internet stranice KMSK-a novim komponentama i materijalima, radi olakšavanja efikasnije i delotvornije komunikacije sa članovima, zainteresovanim stranama i širom publikom ² .	Broj novih karakteristika uključenih u internet stranicu	0 novih karakteristika	Najmanje 5 novih karakteristika	Izveštaji, snimci ekrana za nove karakteristike (ankete, video prostori), spisak karakteristika, % povećanja angažovanja		X	X	X	X		

¹ In implementation of strategic objective 5, specific objective 5.3 of the Institutional Strategy for the Chamber of Nurses, Midwives and other Health Professionals.

² In implementation of strategic objective 5, specific objective 5.3 of the Institutional Strategy for the Chamber of Nurses, Midwives and other Health Professionals.

³ In implementation of strategic objective 5, specific objective 5.3 of the Institutional Strategy for the Chamber of Nurses, Midwives and other Health Professionals.

MATRICA GODIŠNJEG MONITORINGA

CILJ: Unaprediti poziciju Komore u uticaju na zakonodavne procese i podizanju javne svesti o ulozi i važnosti medicinskih sestara, babica i drugih zdravstvenih radnika, za pružanje kvalitetne zdravstvene usluge građanima.							
Cilj 1: Izgraditi i ojačati kapacitete i veštine Komore za efikasno zagovaranje zaštite interesa zdravstvenih radnika i unapređenje njihove uloge i položaja u zdravstvenom sektoru.	Indikator	Sredstva verifikacije	Jedinica	Osnovna vrednost	Cilj		Učestalost izveštavanja
					6 meseci	Godina 1	
Očekivani rezultat 1: Povećane su kompetencije i samopouzdanje Komore u aktivnostima zagovaranja, kako bi se uticalo na politike korisne za zdravstvene radnike.	Procenat članova Komore sa poboljšanim veštinama zagovaranja kroz evaluaciju pre i poslije obuke	Ankete za procenu njihovih veština pre i posle obuke	%	0%		70%	Godišnje
Aktivnost 1: Razviti i distribuirati svim članovima jedan sveobuhvatni priručnik o zakonodavstvu, normativnim aktima i Etičkom kodeksu Komore.	Broj distribuiranih priručnika	Lista distribucije	Priručnik	0	1		Nakon 6 meseci
Aktivnost 2: Organizovati tri specijalizovane dvodnevne radionice za koordinatore svakog profila kako bi se ojačale njihove liderske i zagovaračke sposobnosti.	Broj održanih radionica	Pozivnica, dnevni red, izveštaji,	Radionica	0		2	Godišnje
	Broj obučanih koordinatora	Spiskovi učesnika	Koordinator	0		60	

Očekivani rezultat 2: Poboľšan je angažman Komore i njegovih članova u naporima zagovaranja, kako bi se povećao nivo učešća u procesima kreiranja politika.	Broj predstavnika Komore koji učestvuju u konsultacijama, diskusijama ili sastancima s kreatorima politika	Dokument s dokazima o učešću Komore u događajima.	Predstavnik Komore	0		15	Godišnje
Aktivnost 4: Organizovati barem jednu studijsku posetu svake godine organizacijama, mrežama ili regijama sa uspešnim modelima zagovaranja, kako bi se stekle najbolje prakse o efikasnim strategijama i pristupima.	Broj organizovanih studijskih poseta	Pozivnica, dnevni red, fotografija, putni dokumenti	Studijska poseta	0		1	Godišnje
	Broj članova Komore koji su učestvovali u poseti	Spisak učesnika	Učesnik	0		6	
	Broj najboljih praksi stečenih tokom posete	Izveštaj o studijskoj poseti sa primerima najbolje prakse.	Najbolja praksa	0		4	
Aktivnost 5: Organizovati forume ili okrugle stolove svake godine gde članovi mogu dati doprinos o pitanjima politike, podeliti svoja zapažanja i sarađivati na akcijama zagovaranja.	Broj održanih okruglih stolova	Forum ili okrugli sto	Forum ili okrugli sto	0		2	Godišnje
	Broj učesnika	Spisak učesnika	Član	0		20	
	Broj preporuka politika iz diskusija	Razvijeni dokumenti	Preporuka za politiku	0		2	

Cilj 2: Doprineti poboljšanju i unapređenju pravnog okvira koji utiče na interese zdravstvenih radnika kroz povećani uticaj u procesima donošenja odluka i oblikovanja politika.	Indikator	Sredstva verifikacije	Jedinica	Osnovna vrednost	Cilj		Učestalost izveštavanja
					6 meseci	Godina 1	
Očekivani rezultat 1: Uloga Komore u procesima donošenja odluka je ojačana, kako bi se unapredio i poboljšao pravni okvir koji pozitivno utiče na zdravstvene radnike.	Broj preporuka Komore koje su uključene u pravni okvir	Zakonski dokumenti ili zakonodavni predlozi u koje je uključen predlog Komore	Uključene preporuke	0		3	Godišnje
Aktivnost 1: Izraditi sažetke politika i dokumente o stavu kako bi se predstavio i podelio stav Komore o Zakonu o zdravstvu, Zakonu o medicinskim sestrama i drugim zakonodavnim procesima koji bi mogli biti pokrenuti.	Broj sažetaka politika	Dokument sažetaka politike	Kratki sažetak politike	0		2	Godišnje
	Broj dokumenata o stavu	Dokument o stavu	Dokument o stavu	0		2	
Aktivnost 2: Razvijati i objavljivati godišnje izveštaje o praćenju koji analiziraju pravni okvir koji utiče na zdravstvene radnike, ističući područja za poboljšanje/preporuke za promene politika.	Broj godišnjih izveštaja o praćenju	Dokument izveštaja o monitoringu	Izveštaj o monitoringu	0		1	Godišnje

Aktivnost 3: Organizovati sastanke/okrugle stolove za diskusiju sa MZ i MONTI kako bi se rešila neslaganja u akreditaciji novih profila zdravstvenih radnika i osiguralo da su oni priznati u pravnom okviru.	Broj okruglih stolova/sastanaka	Pozivnica, dnevni red, fotografije, izveštaji	Okrugli sto	0		2	Godišnje
	Broj uključenih zainteresovanih strana	Spisak učesnika	Zainteresovana strana	0		20	
Očekivani rezultat 2: Odnosi sa ključnim zainteresovanim stranama su poboljšani kako bi se olakšao kontinuirani dijalog i uticaj na politiku zdravstvene zaštite.	Učestalost konsultacija ili uključivanja Komore u rasprave o zakonima ili politikama zdravstvene zaštite	Pozivi Komori za prisustvovanje zakonodavnim ili političkim raspravama	Diskusija, sastanak	0		10	Godišnje
Aktivnost 5: Organizovati najmanje jedan okrugli sto svake godine sa kreatorima politika na centralnom i lokalnom nivou, kako bi se razgovaralo o pitanjima zdravstvene zaštite, uključujući Zakon o zdravstvu, Zakon o medicinskim sestrama i usklađivanje klasifikacija radnih mesta sa direktivama EU.	Broj okruglih stolova	Pozivnica, dnevni red, fotografije, izveštaji,	Okrugli sto	0		1	Godišnje
	Broj kreatora politika	Spisak učesnika	Donosilac politika	0		20	
	Broj zagovaranih preporuka	Izjave sa preporukama	Zagovarana preporuka	0		5	

Cilj 3: Povećati informisanost i edukaciju javnosti o ključnoj ulozi zdravstvenih radnika i njihovoj važnosti u osiguravanju zdravlja i dobrobiti svih građana.	Indikator	Sredstva verifikacije	Jedinica	Osnovna vrednost	Cilj		Učestalost izveštavanja
					6 meseci	Godina 1	
Očekivani rezultat 1: Javna svest i razumevanje uloge zdravstvenih radnika su poboljšani, kako bi se promovisao njihov doprinos zdravlju i dobrobiti građana.	Procenat povećanja javne svesti o zdravstvenim radnicima	Podaci iz anketa koje procenjuju percepciju javnosti o zdravstvenim radnicima	%	0%		10%	Godišnje
Aktivnost 1: Organizovati kampanje za podizanje svesti i informisanje o ulozi Komore u poboljšanju kvaliteta zdravstvenih usluga, u poštovanju Etičkog kodeksa, osnovnih ljudskih prava, prava i odgovornosti građana u zdravstvenom sistemu.	Broj kampanja za podizanje svesti/informativnih kampanja	Spisak učesnika, fotografije, poster, saopštenja za javnost o kampanjama	Kampanja	0		1	Godišnje
Aktivnost 2: Organizovati kampanje na društvenim mrežama povodom međunarodnih dana zdravstvenih radnika, kako bi se informisala i edukovala šira javnost o njihovom značaju, putem brošura, letaka i online plakata na društvenim mrežama.	Broj kampanja na društvenim medijima	Fotografije, poster, brošure, flajeri, saopštenja za javnost, spisak obeležavanja međunarodnih dana	Kampanja na društvenim	0	15		Nakon 6 meseci

Aktivnost 3: Proširiti saradnju Komore s relevantnim telima na nacionalnom i međunarodnom nivou, putem Memoranduma o razumevanju ili sporazuma, kako bi se iskoristio uticaj zajedničkih akcija i inicijativa.	Broj potpisanih memoranduma o razumevanju	Dokumenti memoranduma o razumevanju, popis novih partnera	MoR	0		2	Nakon 6 meseci
	Broj zajedničkih inicijativa za zagovaranje	Izveštaji, dokumenti o zajedničkim inicijativama				2	

